

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Кочешкова Олена В'ячеславівна

УДК 336.14:352

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
**ФОРМУВАННЯ ДОХІДОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ШЛЯХИ
ЇЇ ЗМЦНЕННЯ**

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ О. В. Кочешкова

Керівник роботи

Шубенко І. А.

к. е. н., доцент

Житомир – 2020

АНОТАЦІЯ

Кочешкова Олена В'ячеславівна. Формування дохідної бази місцевих бюджетів та шляхи її зміцнення. Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Житомирський національний агроекологічний університет, 2020.

В кваліфікаційній роботі викладені теоретико-методологічні аспекти формування дохідної бази місцевих бюджетів та шляхи її зміцнення. Теоретично обґрунтована необхідність формування місцевих бюджетів на нових засадах.

Досліджено стан, структуру та динаміку формування місцевих бюджетів в Україні впродовж п'яти років. Виділено проблеми формування місцевих бюджетів, які пов'язані з низькими власними доходами місцевих бюджетів. Наголошено, що майже на половину доходів місцевих бюджетів в Україні складають кошти державного бюджету, що виділяються у вигляді трансфертів.

Проведеним дослідженням встановлено, що для покращення формування дохідної бази місцевих бюджетів варто, не лише вдосконалювати штати органів місцевого самоврядування, але і стимулювати соціально-економічний розвиток територій, удосконалювати механізм надання міжбюджетних трансфертів і часткового перерозподілу доходів державного бюджету.

Ключові слова: місцеві бюджети, доходи, видатки місцевих бюджетів, міжбюджетні трансферти, формування дохідної бази місцевих бюджетів.

SUMMARY

Kocheshkova Elena Vyacheslavovna. Formation of local budget revenue base and ways to it strengthen. Manuscript.

Qualification work for the master's degree in specialty 072 «Finance, Banking and Insurance». - Zhytomyr National Agro-Ecological University, 2020.

The qualification work outlines the theoretical and methodological aspects of the formation of the revenue base of local budgets and ways to strengthen it. The need to formulate local budgets on a new basis is theoretically substantiated.

The state, structure and dynamics of local budgeting in Ukraine for five years have been investigated. Local budgeting problems that are associated with low local budget revenues are highlighted. It is emphasized that almost half of the local budget revenues in Ukraine are from the state budget, which are allocated in the form of transfers.

The conducted research shows that to improve the formation of the revenue base of local budgets, it is necessary not only to improve the states of local self-government bodies, but also to stimulate the socio-economic development of the territories, to improve the mechanism of providing intergovernmental transfers and partial redistribution of state budget revenues.

Key words: local budgets, revenues, expenditures of local budgets, intergovernmental transfers, formation of a revenue base of local budgets.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.....	8
Висновки до розділу 1.....	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ.....	13
Висновки до розділу 2.....	19
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ЗМІЦНЕННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.....	20
Висновки до розділу 3.....	29
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

ВСТУП

Актуальність теми та аналіз останніх досліджень. Значимість проблеми формування доходів місцевих бюджетів зростає у зв'язку з тим, що в сучасній Україні йде процес становлення справжньої, а не декларативної фінансової децентралізації для повнішого та ефективнішого задоволення потреб населення в кожному регіоні. Без самостійності місцевих бюджетів з її численними складовими, побудова й розвиток ефективної та дієвої бюджетної системи України є не можливим.

У вітчизняній економічній науці дослідженню питання формування доходів місцевих бюджетів присвячені праці сучасних науковців О. Василика, А. Даниленка, О. Журби, В. Кравченка, І. Лютого, О. Неізвєстної, В. Опаріна, К. Павлюк, О. Підхомного, В. Плахотнюк, О. Романенко, О. Сокирко, В. Федосова, С. Юрія та інших. У науковій літературі проблема формування доходів місцевих бюджетів обговорюється останнім часом доволі активно. У наукових працях значна увага приділена питанням формування доходів місцевих бюджетів та економічному аналізу цих процесів. Автори зосереджують увагу і на питаннях підвищення ефективності формування доходів місцевих бюджетів України.

Мета та завдання дослідження. *Метою дослідження є узагальнення теоретико-методичних та практичних засад механізму формування доходів місцевих бюджетів та розробка пропозицій щодо його вдосконалення. Для досягнення поставленої мети сформульовано наступні завдання дослідження:*

- розкрити теоретичні основи формування доходів місцевих бюджетів в Україні;
- проаналізувати формування доходної бази місцевих бюджетів України за період 2015-2019 роки;
- запропонувати шляхи реформування системи формування доходів місцевих бюджетів.

Об'єкт і предмет дослідження. *Об'єктом дослідження є система формування доходів місцевих бюджетів. Предметом дослідження є сукупність фінансово-економічні відносини, що з'являються при формуванні доходів місцевих бюджетів.*

Методи дослідження. У процесі написання кваліфікаційної роботи використано загальнонаукові і спеціальні методи наукового пізнання, а саме: *метод узагальнень та наукової абстракції* – для розкриття змісту доходів місцевих бюджетів; *індукції та дедукції* – для теоретичного пізнання основ формування доходів місцевих бюджетів; *методи аналізу і синтезу, математичної і фінансової статистики* – застосовувалися для аналізу доходної частини місцевих бюджетів; *метод прогнозів* – використовувався для прогнозування доходів місцевих бюджетів.

Елементи наукової новизни одержаних результатів. Наукова новизна одержаних результатів проведеного дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні питань та розробці комплексу практичних рекомендацій щодо зміцнення доходної частини місцевих бюджетів та розробки прогнозних показників доходів місцевих бюджетів в Україні на 2020 рік.

Інформаційна база дослідження: нормативні акти з питань місцевого самоврядування; звітні, інформаційно-аналітичні та статистичні дані Національного банку України; дані Державної казначейської служби; дані Державної служби статистики України; дані Міністерства фінансів України, матеріали друкованих засобів масової інформації тощо.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці практичних рекомендацій по зростанню доходів місцевих бюджетів. Основні положення та пропозиції за результатами дослідження можуть бути використаними для вдосконалення формування доходної бази місцевих бюджетів в Україні.

Перелік публікацій автора за темою дослідження. Основні положення кваліфікаційної роботи були викладені в доповідях автора на тему:

- «Формування дохідної бази місцевих бюджетів та шляхи їх зміцнення» оприлюдненій на студентській науково-практичній конференції «Фінансове забезпечення економіки» (30 травня 2019 р., ЖНАЕУ);

- «Аналіз формування дохідної бази місцевих бюджетів в Україні» оприлюдненій на міжнародній науково-практичній конференції з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів і кредиту «Фінансова політика регіонального розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід» (10-11 жовтня 2019 р., ЖНАЕУ);

- «Основні напрямки зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів» студентській науково-практичній конференції «Студентські наукові читання: 2019» (20 листопада 2019 р., ЖНАЕУ).

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Основний текст роботи викладено на 39 сторінках комп'ютерного тексту. Ілюстративний матеріал представлено у вигляді 8 таблиць та 1 рисунку. Структурно робота включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел (64 найменування).

ВИСНОВКИ

1. Роль доходів місцевих бюджетів важко переоцінити, оскільки вони є інструментом механізму реалізації бюджетної політики на місцевому рівні, дають можливість органам місцевого самоврядування забезпечувати належне виконання покладених на них завдань та функцій, підвищувати їх роль та ефективність функціонування. Недостатність стабільних доходів до місцевих бюджетів призводить до зменшення рівня фінансової автономії та фінансової незалежності, а також суттєво обмежує здатність місцевої влади впливати на розвиток підконтрольних адміністративно-територіальних громад.

2. Доходи місцевих бюджетів в Україні формуються за рахунок податкових і неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, надходжень цільових фондів та офіційних трансфертів. Податкові надходження є головним власним джерелом формування дохідної бази місцевих бюджетів України.

3. Доходи місцевих бюджетів у 2019 році зменшилися на 0,3%, а в порівнянні з 2015 роком доходи місцевих бюджетів збільшилися на 266067,7 млн. грн або на 90,4%. Можемо констатувати, що місцеві доходи за 2015-2018 роки стабільно зростали, а в 2019 році були меншими рівня 2018 року.

4. Визначено, що в 2019 році офіційні трансферти на 46,4 % формували дохідну частину місцевих бюджетів; частка податкових надходжень була найвищою і складала 48,3%, а неподаткові надходження формували 4,7% всіх доходів. Зазначимо, що частка податкових надходжень за 2015-2019 роки зросла на 14,9%, а за звітний рік на 6,9%; частка власних доходів не пов'язаних з податками за період дослідження зменшилася на 2,2%, а за звітний рік на 0,3%; частка офіційних трансфертів за 2015-2019 роки зменшилася на 12,6%, а за 2019 рік на 6,7%.

5. Збільшивши доходи місцевих бюджетів, держава отримає можливість зберігати значні кошти на регіональному рівні, направляючи їх на вирішення загальнодержавних завдань, що стоять перед країною, тим самим, забезпечуючи певну самостійність місцевих бюджетів.

6. Проведене прогнозування показує, що в 2020 році податкові надходження місцевих бюджетів будуть на рівні на 318926,5 млн.грн, інші власні доходи місцевого бюджету збільшаться до 33627,5 млн.грн, а офіційні трансферти сягнуть 323100,5 млн.грн. Наведені прогнозні дані дають можливість стверджувати, що в 2020 році доходна частина місцевих бюджетів може бути рівною 675654,5 млн.грн, що більше рівня 2019 року на 115126,6 млн.грн або на 20,5%.

7. Одним із напрямків зміцнення фінансової бази місцевих бюджетів має стати збільшення доходів даної ланки державних фінансів шляхом перерозподілу доходів державного бюджету, що можливо лише при перерозподілі частки загальнодержавних податків і зборів, які спрямовуються до державного бюджету. Крім того, на регіональному рівні мають посилюватися тенденції до об'єднання, що буде збільшувати частку місцевих бюджетів, а отже, будуть спрямовуватися кошти на виконання функцій місцевими органами влади через офіційні трансферти.

8. Як новий спосіб зміцнення доходної бази місцевих бюджетів було запропоновано заходи, спрямовані на збільшення доходів місцевих бюджетів через регулювання податкових пільг і заміщення цих пільг відшкодуванням коштів для місцевих бюджетів із державного бюджету.

9. Важливою складовою зміцнення дохідної частини місцевих бюджетів має стати оптимізація штату працівників органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади у залежності від їх показників ефективності. Що дозволить зекономити не лише на фонді заробітної плати, але і на нарахуваннях на заробітну плату.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук Ю. М. Децентралізація та збалансованість публічного управління регіональним і місцевим розвитком: питання теорії. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2019. № 2. С. 144-150.
2. Арабчук Я. І. Стабільність місцевих бюджетів – запорука успіху реформ із децентралізації. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2019. Вип. 1. С. 57-68.
3. Беля А. Р. Аналіз формування доходів місцевих бюджетів в умовах адміністративно-фінансової децентралізації. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. Вип. 1. С. 133-137.
4. Березовська С. В. Вплив змін до бюджетного та податкового кодексів України на зміцнення дохідної частини бюджетів місцевого самоврядування. *Право і суспільство*. 2015. № 5(2). С. 84-90.
5. Бойко С. В., Дячук Я. С. Безпека місцевих бюджетів у контексті бюджетної децентралізації в Україні. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2019. Т. 25, № 2. С. 66-74.
6. Бюджетний кодекс України від 09.06.2010 року № 2478-VI: URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення 20.01.2020).
7. Василик О. Д., Павлюк К. В. Бюджетна система України: *підруч.* К.: Центр навчальної літератури, 2004. 544 с.
8. Вдовічен В. А. Місце органів Державної казначейської служби України в системі державного контролю за виконанням бюджетів за доходами. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 1. С. 93-95.
9. Веб-портал Державної казначейської служби України URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=400657> (дата звернення 27.01.2020).

10. Вінницька О. А., Бержанір І. А. Фінансова політика та її роль у формуванні доходів місцевих бюджетів. *Економічні горизонти*. 2018. № 2. С. 51-58.

11. Волкова О. Г. Проблемні питання фінансового забезпечення місцевих бюджетів: окремі аспекти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2019. Вип. 35. С. 130-136.

12. Волохова І. С. Вектори зростання надходжень до місцевих бюджетів України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 23(1). С. 39-42.

13. Глущенко Ю. А. Доходи місцевих бюджетів як джерело фінансового забезпечення на місцевому локальному рівні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2019. № 6. С. 52-61.

14. Гнидюк І. В. Аналіз формування та виконання місцевих бюджетів за доходами. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Вип. 12(1). С. 167-172.

15. Городецька Т. Е., Пантелєєва А. М. Майнові податки як компонент доходів місцевих бюджетів. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 33. С. 272-277.

16. Дахнова О. Є., Білоконь С. І. Роль доходів місцевих бюджетів у соціально-економічному розвитку регіонів. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 3(2). С. 10-12.

17. Дахнова О. Є., Сухіна Ю. О. Особливості формування доходів місцевих бюджетів України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 4(2). С. 46-48.

18. Жовнірчик Я. Ф. Сучасна кадрова політика в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 12. С. 102-107.

19. Іщук С. О., Созанський Л. Й. Економічні результати фінансової децентралізації в Україні: регіональний рівень. *Фінанси України*. 2019. № 4. С. 111-125.

20. Канєва Т., Дрепін А. Європейський досвід формування місцевих бюджетів. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 2. С. 119-134.

21. Карпишин Н. І., Ніпіаліді О. Ю. Податок на доходи фізичних осіб: практика та проблематика справляння в місцеві бюджети України. *Інноваційна економіка*. 2019. № 5-6. С. 169-174.

22. Кириленко О. П. Місцеві фінанси: навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2004. 140 с.

23. Князькова В. Я., Башинська М. І., Буруков В. В. Сутність податкового адміністрування та його роль у формуванні доходів місцевих бюджетів. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Т. 30(69), № 5(2). С. 109-113.

24. Коваленко С. О. Фінансова децентралізація в Україні та її перспективи. *Бізнес Інформ*. 2019. № 4. С. 300-306.

25. Котіна Г. М., Степура М. М., Тіліченко Є. Г. Макроекономічні впливи на доходи місцевих бюджетів України: аналітичний зріз. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2018. Вип. 14(1). С. 241-253.

26. Кочешкова О. Аналіз формування дохідної бази місцевих бюджетів в Україні. *Фінансова політика регіонального розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів і кредиту (10-11 жовт. 2019 р.)*. Том 2. Житомир, 2019. с. 84-87.

27. Кочешкова О. Основні напрямки зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів. *Студентські наукові читання – 2019: матеріали конференції першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт на факультетах обліку та фінансів і економіки та менеджменту Житомирського*

національного агроекологічного університету, 20 листопада 2019 р. Житомир: ЖНАЕУ, 2019. с. 61-62.

28. Кочешкова О. Формування дохідної бази місцевих бюджетів та шляхи їх зміцнення. *Фінансове забезпечення економіки: матеріали студентської науково-практичної конференції, 30 травня 2019 р.* Житомир: ЖНАЕУ, 2019. с.97-101.

29. Кравченко В. І. Фінанси місцевого самоврядування країни: проблеми становлення (1989-2001). К.: Видавничий дім «КМ Akademia», 2001. 460 с.

30. Крупка М. І., Кульчицький М. І., Коваленко В. М. Трансформація ролі доходів місцевих бюджетів як інструменту бюджетного механізму в контексті децентралізації. *Світ фінансів.* 2018. Вип. 3. С. 7-18.

31. Кузькін Є. Ю. Місцеве оподаткування як інструмент зміцнення власної дохідної бази місцевого самоврядування. *Фінанси України.* 2015. № 4. С. 34-47.

32. Ліснічук О. А. Майновий податок як основа формування місцевих бюджетів: вітчизняна практика та зарубіжний досвід. *Економічний вісник університету.* 2019. Вип. 42. С. 190-199.

33. Любченко Н. Л. Реалізація бюджетної політики об'єднаних територіальних громад в частині формування доходів місцевих бюджетів. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки.* 2018. Вип. 1. С. 33-39.

34. Малиняк Б. С. Недоліки планування бюджетів об'єднаних територіальних громад органами місцевого самоврядування та шляхи їх усунення. *Фінанси України.* 2019. № 5. С. 79-96.

35. Маренич О. М. Система доходів місцевих бюджетів та її розвиток (на прикладі відповідного бюджету). *Економічний простір.* 2019. № 143. С. 109-120.

36. Мартиненко В. В. Проблеми кількісної оцінки рівня фінансової децентралізації. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 3(2). С. 155-160.

37. Мартиненко В. В. Специфіка управління власними доходами місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. Вип. 3. С. 51-61.

38. Мартиненко В. В. Шляхи покриття видатків місцевих бюджетів власними доходами при модернізації фіскальної політики. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Економіка*. 2019. № 14. С. 90-96.

39. Мартинюк Г. П., Мартинюк М. А. Податок на доходи фізичних осіб у контексті формування дохідної частини місцевих бюджетів. *Бізнес Інформ*. 2019. № 3. С. 309-314.

40. Марчук А. П. Вплив децентралізації на структуру та динаміку доходів і видатків місцевих бюджетів. *Світ фінансів*. 2018. Вип. 2. С. 20-31.

41. Матвійчук В. І., Грабчак К. М. Доходи місцевого бюджету: проблеми формування та особливості використання. *Finance, accounting, banks*. 2018. Вип. 1. С. 141-152.

42. Михайленко С. В. Підвищення фіскальної ролі місцевих податків в формуванні доходів місцевих бюджетів. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2017. Вип. 13(1). С. 37-45.

43. Музиченко К. М. Податок на нерухоме майно та посилення його ролі у формуванні доходів місцевих бюджетів України. *Молодий вчений*. 2018. № 11(2). С. 1180-1184.

44. Нездойминога О. Є. Особливості формування бюджету територіальної громади. *Економіка та суспільство*. 2017. № 11. С. 443-449.

45. Неізнана О. В., Чечета Є. О. Дослідження сучасного стану формування доходів місцевих бюджетів України. *Науковий вісник*

Міжнародного гуманітарного університету. Серія Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 25(2). С. 102-108.

46. Письменний В. В. Вплив реформи місцевого оподаткування на формування доходів сільських бюджетів. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки.* 2019. Вип. 2. С. 124-131.

47. Підхомний О. М., Журба О. Ю. Проблеми забезпечення та шляхи збільшення доходів місцевих бюджетів. *Молодий вчений.* 2017. № 10. С. 996-1000.

48. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 (із змінами та доповненнями). URL: <http://minrd.gov.ua/fizichnim-osobam/zakonodavstvo/kodeksi/53771.html> (дата звернення 22.01.2020).

49. Про внесення змін до довідника місцевих бюджетів: Наказ Міністерства фінансів України від 21 серпня 2019 року № 353. режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/dovidnyku-misc-budg>

50. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР Редакція від 20.10.2019. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення 23.01.2020).

51. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. Редакція від 11.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення 23.01.2020).

52. Простебі Л. І. Податковий складник доходної частини місцевих бюджетів. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії.* 2018. Вип. 3. С. 131-136.

53. Проць В. І. Особливості майнових податків та їх роль у формуванні доходів місцевих бюджетів. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України.* 2019. Вип. 1. С. 66-70.

54. Рошило В. І. Місцеві бюджети в умовах децентралізації: проблематика формування та напрями реформування. *Бізнес-навігатор.* 2019. Вип. 2. С. 135-139.

55. Рубан М. О. Європейський досвід формування доходів місцевих бюджетів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2018. Вип. 30(2). С. 104-109.

56. Рубан М. Фінансова спроможність місцевих бюджетів. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2019. № 2. С. 137-152.

57. Слатвінська М. Вплив фіскальної політики на формування доходів місцевих бюджетів України. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2017. № 10. С. 115-139.

58. Слатвінська М. О., Васютинська Л. А. Податкові доміанти збільшення доходної бази місцевих бюджетів в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2016. № 2(1). С. 33-37.

59. Сокирко О. С., Плахотнюк В. В. Аналіз стану доходів місцевих бюджетів при реалізації реформи бюджетної децентралізації. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 304-311.

60. Трусова Н. В., Сизоненко О. В. Формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації фінансових ресурсів. *Світ фінансів*. 2018. Вип. 3. С. 19-27.

61. Хом'як М. С. Оцінка фіскального простору місцевих бюджетів у контексті розвитку регіонів України. *Світ фінансів*. 2017. Вип. 1. С. 69-81.

62. Шубенко І. А. Децентралізація – перші кроки розвитку та старі проблеми. *Бізнес Інформ*. 2017. № 7. С. 85-90.

63. Щур Р. І., Зварич Т. Я. Особливості формування доходів місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2017. Вип. 13(2). С. 201-209.

64. Юрчишена Л. В., Горлов Є. І. Підвищення доходів місцевих бюджетів на основі стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу. *Finance, accounting, banks*. 2018. Вип. 1. С. 193-202.